

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

**Комітет у справах ветеранів, учасників бойових дій,
учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю**

Р І Ш Е Н Н Я

від 04 квітня 2018 року

**Про проект Закону України про внесення змін до деяких законів України
щодо соціального захисту осіб з інвалідністю
(реєстр. № 7209)**

**Про проект Закону України про внесення змін до деяких законів України
щодо соціального захисту осіб з інвалідністю
(реєстр. № 7209-1)**

Розглянувши проекти законів «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального захисту осіб з інвалідністю» (реєстр. № 7209 від 19.10.2017), поданий Кабінетом Міністрів України, та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального захисту осіб з інвалідністю» (реєстр. № 7209-1 від 02.11.2017), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та Солодом Ю.В., Комітет зазначає наступне.

Законопроектом за реєстр. № 7209 пропонується:

1) запровадити новий механізм забезпечення автомобілями громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, осіб з інвалідністю,

реабілітованих осіб, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, колишніх малолітніх в'язнів концентраційних таборів, гетто та інших місць примусового тримання, визнаних особами з інвалідністю. Порядок, умови та розмір надання допомоги для придбання автомобіля або надання автомобіля, визнаного гуманітарною допомогою, буде визначатися Кабінетом Міністрів України.

Зокрема, пропонується надавати таким особам грошову допомогу для придбання автомобіля (нового або що був вперше зареєстрований не пізніше, ніж вісім років тому) або надавати автомобіль, визнаний в установленому порядку гуманітарною допомогою (за вибором особи).

У зв'язку з цим пропонується також:

- внести зміни до Закону України «Про гуманітарну допомогу» та віднести Фонд соціального страхування в Україні до отримувачів гуманітарної допомоги в частині легкових автомобілів для подальшої передачі особам з інвалідністю;

- внести зміни до Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» та надати Міністерству соціальної політики України повноваження з організації роботи щодо призначення грошової допомоги для придбання автомобіля.

Згідно з Пояснювальною запискою, на обліку для забезпечення автотранспортом в Україні перебуває 64 665 осіб з інвалідністю (2 477 із них мають право на першочергове забезпечення автомобілем; 8 192 – на позачергове забезпечення автомобілем; 53 996 – на забезпечення автомобілем у порядку загальної черги). Впродовж 2014–2017 років у складі бюджетної програми КПКВК 2507030 «Заходи із соціальної, трудової та професійної реабілітації інвалідів» (спеціальний фонд), відповідальним виконавцем якої є Фонд соціального захисту інвалідів, передбачалися кошти на придбання автомобілів для осіб з інвалідністю (близько 2,5 млн грн щороку, не враховуючи накопичений залишок минулих років). Проте, впродовж чотирьох років не видано жодного автомобіля у зв'язку з тим, що не була проведена процедура закупівель (для участі в торгах подавалися менше двох пропозицій конкурсних торгів, подані пропозиції не відповідали вимогам тендерної документації);

2) слова «інвалід», «дитина-інвалід», «інвалід з дитинства», «інвалід війни» та «інвалідів Великої Вітчизняної війни» в усіх відмінках і числах замінити відповідно словами «особа з інвалідністю», «дитина з інвалідністю», «особа з інвалідністю з дитинства», «особа з інвалідністю внаслідок війни» та «особа з інвалідністю внаслідок Великої Вітчизняної війни» у відповідних відмінках і числах у таких законах України:

«Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про гуманітарну допомогу», «Про жертви нацистських переслідувань», «Про охорону дитинства», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Щодо цієї законодавчої пропозиції слід зазначити, що запропоновані зміни до зазначених законів вже прийняті Верховною Радою України (закони України

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» № 2148-VIII від 03.10.2017, «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту учасників антитерористичної операції, учасників Революції Гідності та членів сімей загиблих таких осіб» № 2203-VIII від 14.11.2017, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального захисту осіб з інвалідністю» № 2249-VIII від 19.12.2017);

3) у законах України «Про гуманітарну допомогу», «Про жертви нацистських переслідувань», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» слова «громадські організації інвалідів» та «громадські організації» в усіх відмінках замінити відповідно словами «громадські об'єднання осіб з інвалідністю» і «громадські об'єднання».

Така законодавча пропозиція обумовлена необхідністю приведення зазначених законів у відповідність до Закону України «Про громадські об'єднання», згідно з яким громадські організації та спілки визнані громадськими об'єднаннями;

4) уточнити повноваження Міністерства соціальної політики України та Державної служби у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції в частині соціального захисту осіб з інвалідністю.

За Державною службою у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції залишаються повноваження щодо:

- співпраці з громадськими об'єднаннями ветеранів та учасників антитерористичної операції;
- проведення моніторингу заходів, вжитих цими об'єднаннями, аналізу ефективності таких заходів;
- виконанні інших повноважень, визначених законами.

Положеннями законопроекту за реєстр. № 7209-1, додатково до положень законопроекту реєстр. № 7209, пропонується внести зміни до законів України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю» та встановити додаткові соціальні гарантії, компенсації і пільги для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю із числа мирних (цивільних) громадян, які отримали інвалідність внаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час бойових дій чи збройних конфліктів.

Слід зазначити, що з прийняттям Верховною Радою України Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (№2203-VIII від 14.11.2017), громадянам, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних від вибухових речовин, боєприпасів і військового озброєння на території проведення антитерористичної операції до 1 грудня 2014 року, а з 1 грудня 2014 року - на території проведення антитерористичної операції, де органи державної влади здійснюють свої повноваження, та в населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення, під час проведення антитерористичної операції, надано право на встановлення статусу особи з інвалідністю внаслідок війни. Відповідно до статті 13

Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», особам з інвалідністю внаслідок війни надаються, зокрема, такі пільги:

- безплатне одержання ліків, лікарських засобів, імунобіологічних препаратів та виробів медичного призначення за рецептами лікарів;
- позачергове безплатне зубопротезування (за винятком протезування з дорогоцінних металів), безплатне забезпечення іншими протезами і протезно-ортопедичними виробами;
- безплатне позачергове щорічне забезпечення санаторно-курортним лікуванням з компенсацією вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад;
- 100-відсоткова знижка на оплату житлово-комунальних послуг та палива;
- безплатний проїзд у міському та приміському громадському транспорті;
- виплата допомоги по тимчасовій непрацездатності працюючим інвалідам війни в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати незалежно від стажу роботи;
- підвищення пенсії або щомісячного довічного грошового утримання чи державної соціальної допомоги, що виплачується замість пенсії, у розмірі від 30 до 50 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;
- щорічна разова грошова допомога до 5 травня у розмірах, які визначаються Кабінетом Міністрів України.

Законодавчі пропозиції, викладені у законопроекті за реєстр. № 7209-1, щодо надання дітям з інвалідністю, які отримали інвалідність внаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час бойових дій чи збройних конфліктів, додаткових гарантованих державою компенсацій і пільг в частині позачергового обов'язкового забезпечення місцями у дошкільних закладах та безплатного виховання (утримання) їх у державних та комунальних дошкільних навчальних закладах; надання щомісячної грошової допомоги; щорічного безплатного забезпечення путівкою для будь-якого виду оздоровлення чи відпочинку; забезпечення безкоштовним харчуванням під час навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах тощо, на думку Комітету потребують узгодження із нормами інших законів України, зокрема «Про дошкільну освіту», «Про оздоровлення та відпочинок дітей», «Про охорону дитинства».

Міністерство фінансів України законопроект за реєстр. № 7209 підтримує, а законопроект за реєстр. № 7209-1 вважає не доцільним.

Міністерство соціальної політики України законопроект за реєстр. № 7209-1 підтримує за умови його доопрацювання.

Міністерство охорони здоров'я України підтримує законопроект за реєстр. № 7209 за умови врахування пропозицій в частині зміни назви «госпіталі для осіб з інвалідністю внаслідок війни» на «госпіталі ветеранів війни».

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи рекомендує врахувати таку пропозицію: у підпункті 1 пункту 3 розділу I законопроектів після слів «або надання автомобіля, визнаного в установленому

порядку гуманітарною допомогою» доповнити словами «або шляхом придбання автомобіля за кордоном (один раз на десять років) та ввезення і реєстрацію в Україні без сплати податків і зборів».

Комітет Верховної Ради України з питань транспорту рекомендує законопроект за реєстр. № 7209 прийняти за основу, законопроект за реєстр. № 7209-1 відхилити.

Комітет Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції надає висновок, що у проектах актів за реєстр. № 7209 та реєстр. № 7209-1 не виявлено корупціогенних факторів – проекти актів відповідають вимогам антикорупційного законодавства.

Фонд соціального страхування України в цілому підтримує передбачену законопроектами можливість альтернативного вибору осіб з інвалідністю способу забезпечення автомобілем, але, враховуючи особливості Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», пропонує надати Фонду право участі у купівлі автомобіля в межах граничного розміру, чи в наданні автомобіля, визнаного гуманітарною допомогою, чи компенсації самостійного придбання в межах граничного розміру.

Державна служба України у справах ветеранів та учасників антитерористичної операції законопроекти за реєстр. №№ 7209 та 7209-1 підтримує, окрім норм законопроекту за реєстр. № 7209-1, якими встановлюються додаткові соціальні гарантії, компенсації і пільги для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю із числа мирних (цивільних) громадян, які отримали інвалідність внаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я, одержаних під час бойових дій чи збройних конфліктів.

Всеукраїнське ГО «Національна асамблея інвалідів України» законопроект за реєстр. № 7209 погоджує без зауважень.

У Фонду соціального захисту інвалідів пропозицій і зауважень до законопроектів немає.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України надає узагальнюючий висновок, що за результатами розгляду в першому читанні законопроекти за реєстр. № 7209 та реєстр. № 7209-1 можуть бути прийняті за основу з урахуванням викладених зауважень та пропозицій.

Народні депутати - члени Комітету при розгляді законопроектів висловили позицію, що такі законодавчі ініціативи не дадуть в повній мірі реалізувати мету законопроектів щодо зняття соціальної напруги серед осіб з інвалідністю в частині забезпечення їх автомобілями. Без вишукання фінансових ресурсів пропонувані законодавчі пропозиції носять декларативний характер і, з огляду на це, дійшли висновку, що необхідно знайти такі шляхи вирішення проблемних питань у сфері соціального захисту вразливих категорій населення, які дозволять досягти збалансованості між фінансовою спроможністю Держави та інтересами відповідних категорій людей.

З урахуванням проведеного обговорення, Комітет **вирішив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України проекти законів «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального захисту осіб з

інвалідністю» (реєстр. № 7209 від 19.10.2017), поданий Кабінетом Міністрів України, та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального захисту осіб з інвалідністю» (реєстр. № 7209-1 від 02.11.2017), поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та Солодом Ю.В., за результатами розгляду в першому читанні повернути суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Співдоповідачем від Комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити голову Комітету Третякова О.Ю.

Голова Комітету

О.ТРЕТЬЯКОВ